

Omzet piekt verder, winstgroei vlakt af

Mkb ziet personeelskosten stijgen door extra krachten en hogere salarissen

Gaby de Groot en Pim Kakebeeke
Amsterdam

De Nederlandse economie kent momenteel een bloeiperiode. Dat merken ook de kleine en middelgrote ondernemingen. De omzet van deze bedrijven groeide vorig jaar met 8% sneller dan voorgaande jaren, zo blijkt uit onderzoek van accountantsorganisatie SRA.

SRA voerde dit onderzoek naar de jaarrekeningen van bijna zeventuizend vooral kleinere bedrijven voor de vierde keer uit. Elk jaar blijkt de omzetgroei hoger uit te komen dan het jaar ervoor. Maar voor de winstgroei geldt het omgekeerde, die is de afgelopen jaren juist elk jaar afgenomen. Zo daalde de groei van het resultaat voor belasting van 31,5% in 2014 naar 15,5% in 2017.

De dalende winstgroei komt grotendeels door oplopende personeelskosten bij het mkb. Die groeiden vorig jaar voor het eerst sinds de start van het onderzoek in 2014 sneller dan de omzet. Meer personeel en hogere salarissen, mede ingegeven door krapte op de arbeidsmarkt, zijn hieraan debet.

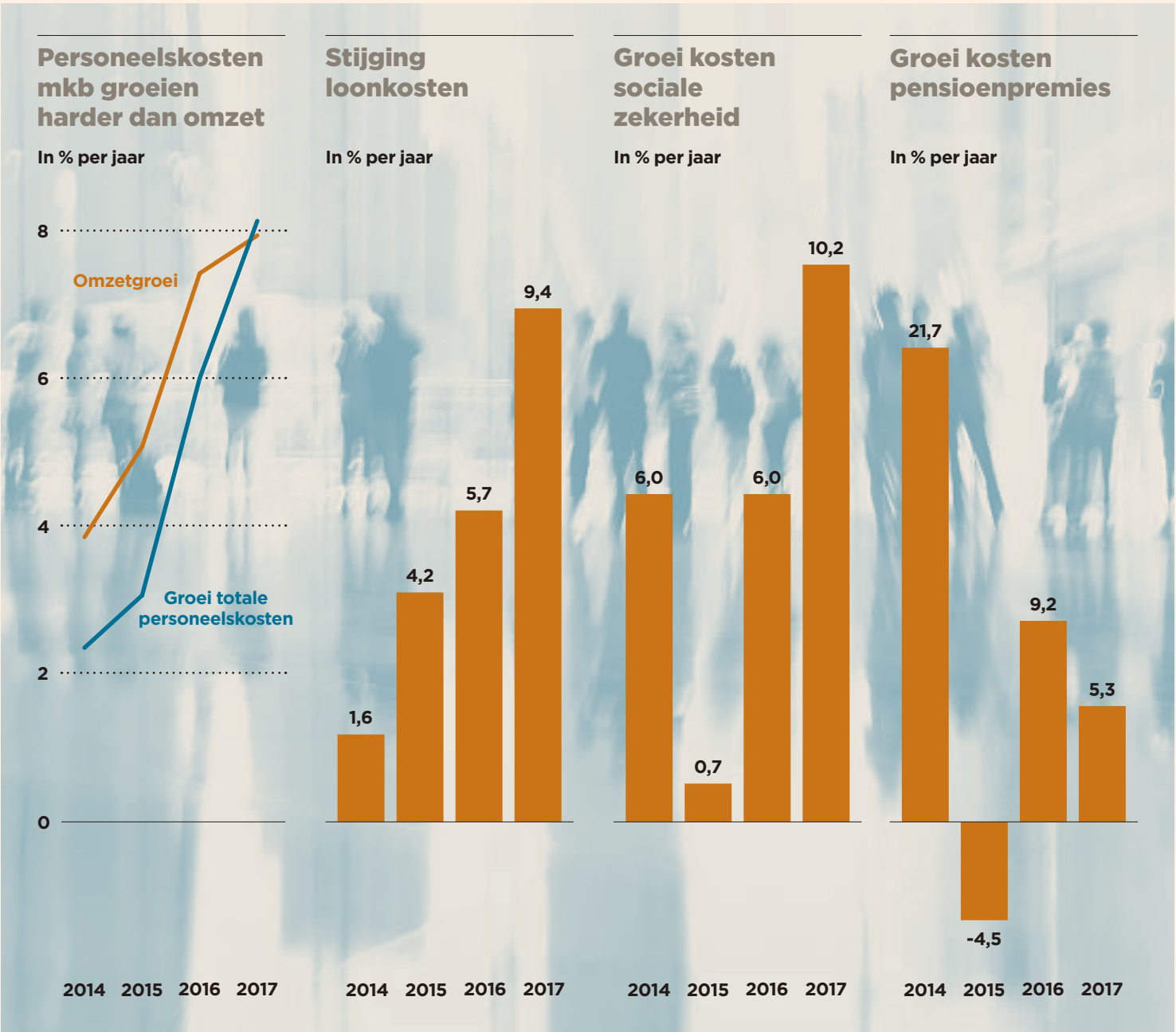
Werkgeversorganisatie MKB-Nederland zegt de omzetontwikkeling te herkennen. ‘Over de volle breedte profiteren ondernemingen van de economische groei’, zegt een woordvoerder van de werkgeversorganisatie. De stijgende consumentenbestedingen, die met een plus van 1,7% in het eerste kwartaal van dit jaar de grootste groei van deze eeuw lieten zien, zijn voor het mkb van groot belang. Vooral bouw, horeca en zakelijke dienstverlening zijn volgens MKB-Nederland de sectoren die heel goed draaien.

Volgens SRA zijn er wel regionale verschillen. In de vier grote steden was de omzetgroei in 2017 net als voorgaande jaren hoger dan het landelijk gemiddelde. In de drie noordelijke en drie zuidelijk provincies is de omzetgroei ten opzichte van 2016 teruggelopen, terwijl in Overijssel, Gelderland en Flevoland de groei met 11% bovengemiddeld is.

MKB-Nederland wijst op de stijgende werkgeverslasten. Aan de ene kant laten ondernemers hun personeel meeprofiteren van de groei, maar zorgt het toenemende gebrek aan gekwalificeerd personeel voor een opdrijvend effect in de loonkosten. ‘Vooral in de ICT, horeca en bouw is de nood hoog’, aldus de woordvoerder van MKB-Nederland.

Veel andere brancheorganisaties gaan hierin mee. Zij denken dat niet alle ondernemers de hogere kosten door kunnen berekenen aan klanten. Bovendien zijn er geluiden dat hierdoor toekomstige investeringen in de knel komen. Als het alleen om de omzet gaat, zijn vrijwel alle sectoren positief over 2018 en vaak ook de jaren erna.

‘Over de volle breedte profiteren ondernemingen van de economische groei’, stelt MKB-Nederland

© FD | BRON: SRA FOTO: ISTOCK IMAGES

Detailhandel

De omzet in de detailhandel groeide volgens SRA in 2017 met 5,9%, net als het jaar ervoor.

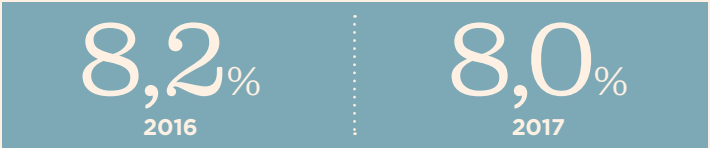
Volgens cijfers van het CBS groeide de omzet in 2017 overigens meer dan in 2016. Detailhandel Nederland ziet de omzet weer uitkomen op het niveau van voor de crisis.

De woningverkoop is de drijvende kracht hierachter. Bouwmarkten doen het daarom goed, evenals supermarkten en drogisterijen. Volgens de bran-

cheorganisatie groeiden zogenoemde ‘omnichannel’ retail-bedrijven, die online verkopen met fysieke winkels combineren, vorig jaar het sterkst. Hun omzetgroei kwam uit op 22%.

De winstgevendheid staat volgens Detailhandel Nederland al langer onder druk. Retail is een concurrerende markt, mede door het succes van prijsvechters. Stijgende kosten doorrekenen is daardoor amper een optie, terwijl er ook nog moet worden geïnvesteerd.

Horeca

De omzetgroei in de horecasector neemt voor het derde jaar op rij af en kwam vorig jaar met een plus van 8% op hetzelfde niveau uit als het totale mkb. Volgens Koninklijke Horeca Nederland (KHN) komt dit doordat na de crisis de omzetgroei in de horeca eerder is begonnen dan bij veel andere mkb-bedrijven in Nederland. De omzetgroei vlakt naar verwachting verder af en valt voor dit jaar nog wat lager uit.

Volgens de branchevereniging gaat het in alle onderdelen van de horeca goed, al blijft het traditionele cafébedrijf het moeilijk hebben. Er zijn grote verschillen tussen de grote steden en de rest van het land en tussen toeristische en niet-toeristische gebieden. Horecawerkgevers hebben verder veel last van de krapte op de arbeidsmarkt. Vooral goed opgeleide medewerkers in de bediening en koks zijn schaars.

Automotive

De omzetgroei versnelt in de automotivesector, zo signaleert de SRA, en bovendien neemt de winst fors toe.

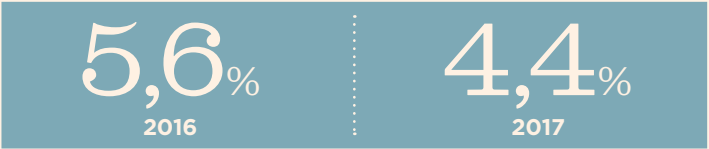
Brancheorganisatie Bovag heeft geen inzicht in de omzet- en winstcijfers van haar leden, maar onderschrijft wel dat die in meerderheid positief zijn.

‘Sinds begin 2017 is er eindelijk rust op het vlak van bijtelling voor zakelijke rijders’, verklaart een woordvoerder van Bovag over autobedrijven.

Hij zegt dat verkopen ‘langzaam weer beginnen te normaliseren’.

Voor 2018 is de sector positief. Toch is er voor de langere termijn een kritische noot. De doorbraak van elektrische voertuigen, met minder onderhoudsbehoefte, heeft invloed op het omzetspotentieel in de werkplaats. ‘In 2030 kan dat voor sommige bedrijven al leiden tot 30% minder omzet uit onderhoud en reparatie’, aldus Bovag.

Logistiek

De SRA-cijfers geven een stagnatie van de omzetgroei aan, van 5,6% naar 4,4%, maar volgens Transport en Logistiek Nederland (TLN) was 2017 juist een beter jaar. Eigen cijfers van TLN duiden op een oplopende omzetgroei van 3,5% in 2016 naar 4,4% in 2017.

Aan de kostenkant zijn er wel zorgen. Zoals de loonkosten die in 2017 nog met 1,3% stegen, maar in 2018 door CAO-wijzigingen toenemen met 5,7%. En nu stijgen ook de brandstofkosten

fors. Loon- en brandstofkosten zijn volgens TLN verantwoordelijk voor ongeveer driekwart van de totale kosten. Dit terwijl de winstmarges volgens veel ondernemers al klein zijn. ‘Het houdt niet over’, zegt TLN.

De vooruitzichten voor de logistieke sector zijn ronduit positief, zowel voor 2018 als voor de komende vijf jaar. ‘Het ondernemersvertrouwen staat momenteel op het hoogste niveau in achttien jaar’, zo licht TLN toe.

Bouw

Brancheorganisatie Bouwend Nederland beschikt nog niet over alle cijfers van de leden, maar bevestigt wel het beeld van de SRA-cijfers dat het beter gaat in de bouw. Zowel omzet als winst zijn gestegen. De sterke procentuele stijging van de winst geeft volgens Bouwend Nederland wel een vertekend beeld. ‘De sector komt uit een diepe crisis en een kleine groei van de winst kan in procenten erg sterk zijn’,

verklaart een woordvoerder.

Uit cijfers van SRA blijkt dat de groei van de personeelskosten achterblijft bij die van de omzet. Volgens Bouwend Nederland kan er sprake zijn van een verhoogde productiviteit van de werknemers. De brancheorganisatie wijst erop dat bij de SRA-cijfers geen rekening is gehouden met de verhoogde inhuur van mensen op projectbasis. Die kosten vallen niet onder de personeelskosten.